

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Korška 5.
Telefon 2113.

Cena inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrtno strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Težko je oprati zamorca.

Ta zamorec je JNS. Naše ljudstvo ga dobro pozna, zlasti iz dobe občinskih volitev leta 1933, ko se je pokazal v vsej svoji črnosti. O tej stvari »Glas naroda«, ki si da z JNS veliko posla in opravka, ne piše iz razlogov, ki so nam vprav tako znani, kakor njemu. Drugače pa dela to stranko odgovorno za vse, kar se je zgodilo v naši državi zadnja tri leta, kar je vladala nad Jugoslavijo JNS (Jugoslovanska nacionalna stranka). Vse, kar se je zgodilo v teh letih v Jugoslaviji, se je zgodilo, kakor piše »Glas naroda« (30. maja), po volji in po odobrenju JNS. Po volji njenih voditeljev so se reševala vsa politična in gospodarska vprašanja, zadnji dnevičar se ni mogel nastaviti brez pristanka JNS. Vsak nastop proti JNS je veljal kot nastop proti državi. Kaj je ta stranka storila za omiljenje gospodarske krize? Tudi v drugih deželah so imeli gospodarsko stisko, tudi drugim narodom ni prizanesla splošna kriza, toda povsod drugod so bile njene posledice manj težke, ker so se povsod drugod vlade proti krizi borile in delale z vsemi sredstvi, da se nje težke posledice omilijo. Le vlada naše JNS ni storila proti krizi nič, le vlada JNS je s prekrizanimi rokami gledala, kako se stiska naš narodni dohodek, če pa je že izdala kak ukrep, je bil ta ali tako prepozen ali pa tako napačen, da bi bilo večkrat bolje, če ga sploh ne bi bilo.

Poglejmo samo na krizo našega denarstva. V vseh drugih državah so vlade takoj priskočile ogroženim denarnim zavodom na pomoč, jim dale milijarde denarja na razpolago, samo da so jih rešili pred navalom vlagateljev. In pomagale so tudi zavodom, ki so imeli sto in sto milijonske izgube ter s svojo pravočasno pomočjo rešile tudi te zavode. A pri nas? Mesto, da bi dobili denarni zavodi pomoč, jim je odpovedala Narodna banka kredite. S par sto milijoni je bilo mogoče kriti vse naše denarne zavode, a dala se jim ni nikaka pomoč. Ko pa se je tako po krivdi JNS ustavilo denarno poslovanje, se je ustavilo vse gospodarsko življenje in kriza se je poobstrila. Nato je prišla še do temelja zavožena finančna in davčna politika ministra dr. Djordjeviča. Že itak silno znižani narodni dohodek se je z redukcijo plač znižal v še večji meri, nezmanjšan pa so ostali reprezentativni izdatki in rasli so izdatki za penzije. Obenem z redukcijo izdatkov pa so se povečali davki, takse, trošarine in cene monopol-
skih izdelkov, da je ta nemogoča politi-

ka spravila naše gospodarstvo na rob propada.

Proti temu napadu se je oglasilo »Jutro«, ki je glasilo JNS (saj je bil ter je njegov direktor dr. Kramer glavni tajnik te stranke), ter je prevzelo (v štev. z dne 2. junija) težak posel pranja zamorca. Skušala nekoliko črnosti posneti s stranke ter jo prenesti na parlament, češ, da je parlament brez vpliva na sestavo vlade, da mu ministri niso odgovorni, da je narodna skupščina morala izglasovati odredbe, ki jih po svoji večini ni odobraval. Kar se tiče prejšnjega finančnega ministra dr. Djordjeviča, ki je bil pravi gospodar finančne politike v vseh režimih, ki jih je podpirala JNS, priznava »Jutro«, da so bili ne le mnogi ukrepi, ampak tudi mnoge smernice njegove finančne politike na škodo zdravemu razvoju javnega in zasebnega gospodarstva v državi in posebej še v Sloveniji ter da je bil radi tega velik del slovenskih poslancev v prejšnji narodni skupščini s finančnim ministrom v skoro neprestani borbi!

V NAŠI DRŽAVI.

Iz delovanja narodne skupščine v Beogradu. Dne 4. junija je izvolila narodna skupščina verifikacijski odbor, kojega naloga je bila, pregledati pooblastila novih poslancev in vse volilno gradivo, katerega je izročil glavni volilni odbor narodni skupščini v pretes. Posebno se mora verifikacijski odbor pečati s pritožbami zoper izvolitev raznih poslancev. Verifikacijski odbor ima 21 članov in ravno toliko namestnikov. Od slovenskih poslancev sta člana omenjenega odbora dr. Ivan Jančič in Milan Mravljec. Med namestniki je iz Štajerske dr. A. Veble. Izvoljeni verifikacijski odbor je začel takoj z delom in je potrdil najpoprejši mandat slovenskih poslancev. O dr. Mačkovih mandatih bo odbor sklepal tedaj, ko bodo izvoljeni poslanci predložili svoja pooblastila. Verifikacijski odbor je zavrnil vse pritožbe, ki so bile vložene proti volitvam. Preko binkoštnih praznikov je sestavil odbor poročilo za narodno skupščino, ki je sklicana za 12. t. m. Razprava o odobritvi mandatov v skupščini bo trajala dva dni. Novi poslanci bodo prisegli 14. junija, nakar bo odgođena skupščina do

»Jutro« poskus obrambe zamorca je »Glas naroda« takoj odbil ter ugotovil (4. junija): »Dejstvo je, da je bil predsednik JNS tudi predsednik vlade, dejstvo je, da so se vsi zakonski načrti najprej reševali na sestanku poslancev JNS in potem šele v narodni skupščini. Dejstvo je, da je velika večina poslancev vedela, kako bo glasovala še le potem, ko so ji povedali odločilni gospodje JNS. Ti odločilni gospodje v JNS so bili njen glavni odbor. Glavni odbor JNS je bil pravzaprav vsa stranka, ta je komandiral, ta je določal politiko in ta je bil tisti, proti kateremu je bil pred vsem naperjen odpor javnosti. Kar se tiče finančnega ministra dr. Djordjeviča, je bil njegov izjemen položaj znan. Toda, ko se je bil v skupščini boj za Djordjevičevo davčno novelo, tedaj ta izjemen položaj ni bil odločilen in če bi ostal dr. Djordjevič s svojo davčno novelo v manjšini, bi moral tudi izvajati posledice. A tega mu ni bilo treba storiti, ker so poslanci glasovali za to novelo, in to kljub odporu javnosti, ter s tem izrekli dr. Djordjeviču po parlamentarnem običaju zaupnico.

17. t. m. Ta dan bodo izvolili skupščinsko predsedstvo in odbore. Po izvolitvi finančnega, zakonodajnega in odbora za prošnje in pritožbe bo imela skupščina kratko zasedanje, na katerem bo rešila najbolj nujne zadeve.

Jugoslovanski klub. Na Jevtičevi listi izvoljeni poslanci so organizirani v takozvanem Jugoslovanskem klubu.

Na dr. Mačkovi listi izvoljeni poslanci ne pojdejo v Beograd. Na dr. Mačkovi opozicijski listi izvoljeni poslanci so sklenili na svojih sestankih v Zagrebu, da se ne bodo udeleževali dela v narodni skupščini. Svoj sklep opravičujejo pred javnostjo z dvema obširnima resolucijama. Prvo resolucijo so sprejeli vsi na dr. Mačkovi listi izvoljeni poslanci. Podpisali so jo dr. Vl. Maček (za bivše radičevce), Ljuba Davidovič in Venčeslav Vilder (za bivdemokrate) in Jovanovič za zemljoradnike. Spahovi muslimani pri zagrebških posvetovanjih niso bili navzoči in resolucije niso podpisali. Drugo resolucijo so sprejeli dr. Mačkovi ožji prijatelji, ki nastopajo še vedno v nadaljevanju nekdanje kmečko-demokratske koalicije.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Vladne zmede na Francoskem. Zadnjič smo poročali, da se je predstavila parlamentu nova Bouissonova vlada in zahtevala od zbornice posebna po-

oblastila, da zaščiti frank. Pri glasovanju o pooblastilnem zakonu je ostala nova vlada v manjšini za dva glasa in odstopila. Za Bouissonom je poveril predsednik republike zunanjemu ministru Lavalu nalogo, da sestavi vlado. Laval je mandat hitro vrnil. Za Lavalom je poskušal s posvetovanji za sestavo vlade in glede obvarovanja franka bivši mornariški minister Fr. Pietri, ki je pa zadel pri raznih političnih skupinah na take težkoče, da je vrnil mandat. Ker Pietri ni uspel, je vprašal predsednik republike Lebrun za svet Bouissona kot predsednika padle vlade, ki vrši tekoče posle. Nato je klical k sebi Herriota kot voditelja radikalnih socialistov in še druge voditelje. Zaključek teh posvetovanj je bil zopet poziv Lavalu k predsedniku in ponovna ponudba, da naj sestavi on vlado, kar je Laval v ožgled resnosti položaja predsedniku obljubil.

Nova francoska vlada. Zunanji minister Laval je sestavil novo vlado iz osrednjih političnih skupin in iz rada-

kalnih socialistov. V novi vladi so 4 senatorji, 1 general in ostali ministri so poslanci. Laval je tokrat tretjič ministrski predsednik. Nova vlada je bila ob treh zjutraj dne 6. junija sestavljena, ob štirih zaprisežena od predsednika republike, ob petih je imela 1. sejo in zvečer dne 7. junija se je predstavila zbornici. Glavna naloga Lavalove vlade je: zaščita franka in boj proti špekulacijam z izrednimi pooblastili do 31. oktobra 1935.

Krat kulturni boj je zadivjal v Nemčiji. Vlada je pričela besno gonjo proti redovnikom, katoliškim duhovnikom in časnikarjem. Ječe so polne mučnikov in trpinov za katoliško stvar.

Preosnova angleške vlade. Dne 6. t. m. je bila preosnovana angleška vlada. Ministrski predsednik Macdonald, ki je vladal šest let, je odstopil in ga je zamenjal Baldwin. Zunanje ministrstvo je prevzel Samuel Hoare, notranji minister je postal prejšnji zunanji minister John Simon, finančni minister je znana osebnost Chamberlain.

Evharistični križ pri Sv. Benediktu v Slov. goricah. V četrtek na Vnebohod Gospodov smo popoldne po večernicah obhajali posebno slovesnost. Velika procesija se je iz župnijske cerkve pomikala na hrib v Štajngrovo, kjer je bil prejšnji dan postavljen evharistični križ, 16 m visok, okrašen z belo hostijo v spomin letošnjega evharističnega kongresa. Blagoslovil ga je gospod dekan. Po nagovoru je zapel pevski zbor dve pesmi v čast sv. križu, nato pa smo navdušeno pevali lavretanske litanijske, da je odmevalo daleč čez hrib in plan. — Za evharistični kongres v Ljubljani vlada veliko zanimanje, udeležencev bo nad 50.

PREHRANA NA EVHAR. KONGRESU.

Združenje gostilniških podjetij v Ljubljani je v sporazumu z ljubljanskim tržnim nadzorstvom in na pobudo kongresnega prehranjevalnega odbora določilo za dneve evharističnega kongresa, to je za 28., 29. in 30. junij, za hrano sledeče cene:

Kosilo A: Enojna hrana: obstoječa iz zakuhane juhe, kosa mesa in velikega kosa kruha. Juha je zakuhana z rižem, makaroni, zelenjavo, krompirjem ali sličnim, vse na enem krožniku 3.50 Din.

Kosilo B: Dvojna hrana: obstoječa iz zakuhane juhe, kosa mesa, dveh prikuh in velikega kosa kruha 5 Din.

Kosilo C: Običajno kosilo, obstoječe iz dobro zakuhane juhe, kosa mesa, dveh prikuh in kosa kruha, vse na običajni način servirano 7 Din.

Večerja enotna: obstoječa iz golaža s krompirjem in kosa kruha, ali segedinskega golaža s krompirjem in kruhom, ali iz rižote ter solate s kruhom in slično 4 Din.

Posamezna jedila: juha, dobro zakuhana, v dovoljni količini, porcija 2 Din, govedina, porcija 3.50 Din, prikuhe 2 Din, močnata jed 2 Din.

Hrana bo okusna, zadostna in nje cena, kakor je razvidno, tako nizka, da si bo sleherni udeleženec kongresa lahko privoščil toplo hrano, radi česar ne bo potrebno, da bi pri našli udeleženci hrano seboj.

Skupine, ki želijo skupno prehrano, naj to čimprej sporočijo Prehranjevalnemu odseku za evharistični kongres v Ljubljani, Zadruga gospodarska banka, in sicer z naslednjimi podatki:

1. Število udeležencev, ki reflektirajo na hrano; 2. za katere dneve želijo prehrano (kosilo in večerjo, ali samo eno od tega); 3. katero hrano želijo, ali A ali B ali C; 4. kje želi biti skupina prehranjena (kar bo po možnosti vpoštevano).

Pri skupinskih naročilih naj se pošlje denar za prehrano po tu navedenih cenah na naslov Prehranjevalnega odbora v vsakem slučaju v naprej, nakar se prijavljeni skupini takoj pošlje prehranska nakaznica za velesejmsko restavracijo.

Že teden dni pred otvoritvijo kongresa bo izvešen po vseh ljubljanskih gostilnah enoten cenik, ki stopi v veljavo z 28. junijem in ki ostane v veljavi do vključenega 30. junija.

V interesu pravočasne prehranske oskrbe naj bi skupine s prijavami ne odlašale.

Navodila za udeležence iz Štajerske so objavljena bolj ob koncu v današnji številki.

prestavljen v Rajhenburg; g. Fr. Podgornik, kaplan v Marenbergu, pride v Griže.

Nesreče.

Težka avtomobilska nesreča. V Mariboru je šofirala osebni avto žena zdravnika iz Gornjega Cmureka gospa

Hela Kapralov. Na oglu Koroške ceste in Gajeve ulice je zadela avto ob vpokojenega 57letnega profesorja g. Jožefa Bervarja. Vozilo je zlomilo profesorju obe nogi in so ga prepeljali v brezupnem stanju v bolnico.

Težka nesreča. Na cesti pri Gornji Radgoni je zadela v noči motociklist ob 29letnega Jožefa Rauterja, nastavljenca pri Bouvierjevem kletarstvu, ki je šel po cesti in peljal seboj bicikelj. Suneck je pognal Rauterja ob brzjavni drog. Siromak si je zlomil levo nogo in dobil tako hude poškodbe na glavi, da je njegovo življenje v največji nevarnosti.

Vsled udara strele je pogorelo stanovanjsko poslopje Ane Vrhovšek v Slov. Bistrici.

Dve gospodarski poslopji pogoreli. V Voklem na Gorenjskem je uničil ogenj gospodarski poslopji posestnikoma Janezu Zupancu in Janezu Žirovniku. Škoda znaša 55.000 Din, zavarovalnina nekaj nad polovico.

Ljubljčan hudo ponesrečil pri dirki v Pardubicah na Češkem. V Pardubicah je dobil vsled padca močan pretres možganov pri motorni dirki Ljubljčan Ludvik Stanič, član železničarskega športnega kluba.

Povodenj odnesla dve vasi. V Mehiki v Srednji Ameriki se je utrgal zadnje dni oblak. Vsled naliva nastali hudourniki so odnesli dve vasi: San Pedro in Actopan. Število mrtvih znaša 250.

Razne novice.

Škoda vsled pomladanskega mraza v naši državi je cenjena na 400 milijonov Din. Mraz začetkom maja je prizadl našemu gospodarstvu hudo škodo. Poljedelsko ministrstvo je sestavilo po podatkih iz posameznih banovin znesek škode po celi državi, katero je napravil spomladanski mraz, in ugotovilo prvotno, da znaša škoda 590 milijonov Din. Najbolj je bila udarjena donavska banovina in znaša tamošnja škoda 270 milijonov Din. Vinogradi po nižavah v tej banovini so uničeni do 95% in tudi pšenične setve so močno trpele. V savski banovini je cenjena škoda na 146 milijonov Din. Poleg vinogradov so trpeli v tej banovini tudi sadovnjaki in koruzni posevki. V dravski banovini ceni oblast škodo na 100 milijonov Din. Vse ostale banovine so precej manj trpele. Po najnovejših poročilih so si setve zopet opomogle in resnična škoda po vsej državi ni večja nego 400 milijonov Din.

Drava je naplavila pri Jeremičevem mlinu v Ormožu truplo 4—5letnega fantka.

Neznano utopljenko so potegnili v Mariboru iz Drave pri Kaferjevem kopališču dne 6. t. m. Truplo je bilo zelo močno razpadlo. Po verižici krog vratu se je dalo sklepati, da gre za žensko in se vršijo poizvedbe, kedo in odkod bi naj bila naplavljena neznanka.

Po osmih dneh najden utopljenec. Poročali smo, kako je padel pri regulaciji Savinje v Tremerju pri Celju v vodo in utonil dne 27. maja zjutraj 23letni kovaški pomočnik Jožef Štus iz Pod-

Osebnosti.

Duhovniške spremembe. G. Franc Križan, kaplan v Grižah pri Celju, je